

NIPP 2.0 –Pridruživanje europskom informatičkom društvu

Status NIPP strategije

Dr. Andreas Wytzisk (con terra GmbH)

con•terra

Plan prezentacije

- Povijesni tijek
- Prve analize
- Strateški izazovi
- Zaključci

2 © con terra GmbH, 2011

con•terra

Povijesni tijek

- **Hrvatska planira ulazak u Europsku Uniju 1. srpnja 2013.godine.**
 - > Prenošenje europskih direktiva i propisa u nacionalno zakonodavstvo glavni je zadatak procesa pridruživanja
 - > INSPIRE direktiva je predmet ugovora o pristupanju, a time ima i značajan utjecaj na hrvatsku geoprostornu zajednicu
 - > Propisuje opća pravila za uspostavljanje IPP za potporu integrirane europske politike zaštite okoliša i aktivnosti
 - > Trebala bi se temeljiti na državi članici NIPP-a i postojećim prostornim podacima i uslugama koji su u rukama državne vlasti
- **Pregled pristupa hrvatskog NIPP-a**
 - > Usklađivanje s najnovijim zahtjevima INSPIRE direktive
 - > Primjeren trenutak za pregled ukupne NIPP strategije

3 © con terra GmbH, 2011

con•terra

Povijesni tijek

- **Projekt "Pružanje usluga za potporu razvoja NIPP-a "**
 - > Sastoji se od 3 komponente:
 1. Podrške prenošenja INSPIRE direktive (Ljerka Rašić)
 2. Poboljšavanja NIPP strategije
 3. Uspostava profila metapodataka (Željko Hećimović)
 - > Pod vodstvom Sektora za NIPP u DGU
 - > Financirano pokroviteljstvom Svjetske banke
 - > Konzultanti : Con terra (Germany) i Bloxstore Limited (UK)

4 © con terra GmbH, 2011

con•terra

Unapređenje NIPP strategije

- **Cilj**
 - > Osigurati preporuke za daljnji razvoj strategije hrvatskog NIPP-a
- **Ključna obilježja:**
 - > Preispitati (promijeniti, ispraviti) viziju NIPP-a
 - > Prepoznati područja djelovanja i odgovarajuće strateške ciljeve
 - > Preporučene aktivnosti potrebe su za postizanje strateških ciljeva
- **Polazne točke**
 - Analiza potražnje za podacima i razvoj NIPP-a putem savjetovanja od zainteresiranih strana
 - Analiza o europskim i nacionalnim graničnim uvjetima

Šire europsko okruženje

- **INSPIRE i NIPP treba promatrati u okviru širih EU politika, tj. razvoja informacijskog društva EU koje ima za cilj:**
 - > Učinkovitije pružanje usluga građanima, poslovnim krugovima, javnoj upravi i Vladi
 - > bolje informirano sudjelovanje javnosti
 - > inovacije
 - > Stvaranje dodane vrijednosti kroz poboljšanje usluge i veću transparentnost
 - > Stvaranje više novih radnih mjesta u ICT sektoru
(http://ec.europa.eu/information_society/index_en.htm)

Šire europsko okruženje

- Osim INSPIRE direktive postoji još EU politika koje su od velike važnosti za europsko informacijsko društvo kao npr.:
- **Direktiva 2003/98/EC o ponovnoj upotrebi podataka u javnom sektoru**
 - > Omogućiti stvaranje usluga na razini zajednice koja se temelji ili je integrirana u sektor javnih informacija
 - > Unaprijediti učinkovitost prekogranične ponovne upotrebe informacija za dodanu vrijednost proizvoda i usluga
 - > Ograničiti narušavanje tržišnog natjecanja na informacijskom tržištu zajednice
- **2003/4/EC o pristupu javnosti informacijama o okolišu**
 - > Osigurati da informacije o okolišu budu progresivno dostupne i rasprostranjene
 - > Postići najveću moguću dostupnost i rasprostranjenost

7 © con terra GmbH, 2011

con•terra

Trenutačna NIPP vizija i ciljevi

- **Nacrt vizije NIPP-a, kao što je određeno 2008.god., koji ističe korisnika i tržišnu orijentaciju**
 - > Spojiti javni sektor na nacionalnu i međunarodnu mrežu prostornih podataka
 - > Podržati proces donošenja odluka koji provode Vlada, privatne tvrtke i privatne osobe (pojedinci)
 - > Povećati korištenje prostornih podataka
 - > Smanjiti troškove za pružanje i upotrebu prostornih podataka
 - > Poticati ne samo prostorne informacije na tržištu, nego i sve sektore gospodarstva koji ovise o dostupnosti pouzdanih izvora prostornih podataka
 - > Usklađivanje s INSPIRE direktivom

8 © con terra GmbH, 2011

con•terra

Dosadašnji rezultati

- **Pravni temelj za uspostavu NIPP-a (Zakon o državnoj izmjeri i katastru nekretnina – Poglavlje V)**
 - > Definira subjekte NIPP-a i obavezuje ih objaviti meta podatke koji opisuju njihove podatke i ponuditi ih putem *interoperabilnog servisa*
 - > Definira teme javnih prostornih podataka koje će osigurati NIPP subjekti
 - > Definira sadržaj metapodatka i daje odgovornost za nacionalni katalog DGU
 - > Osigurava institucionalni okvir i definira tijela NIPP-a i njihove odgovornosti
 - > Usklađenost s INSPIRE direktivom
- **Operativni institucionalni okvir (Vijeće, odbor, radne skupine)**

9 © con terra GmbH, 2011

con•terra

Dosadašnji rezultati

- **Profil nacionalnih meta podataka**
 - > INSPIRE usklađeni profil je već izrađen
- **Nacrt sporazuma o dijeljenju podataka za subjekte NIPP-a**
 - > Fokus na zajednički dogovor među subjektima NIPP-a
- **Prva ponuda usluga**
 - > *DGU počela nuditi svoje podatke interoperabilnim načinom*
- **Suradnja sa susjedima kako bi se uskladio pristup IPP-a**

10 © con terra GmbH, 2011

con•terra

Prva analiza – napravljena na osnovi konzultacija sudionika

- **Pravni okvir je dobra osnova za daljnji razvoj NIPP-a iz perspektive javnog sektora**
- **Pravni okvir još nije potpuno primijenjen**
 - > Institucionalni okvir je uspostavljen i tehnički standardi su na raspolaganju
 - > Ali: dostupni sadržaj je jako ograničen
 - > Ali :nema centralne točke pristupa (NIPP portala sa katalogom)
 - Pravni okvir je već snažan ali se mora početi primjenjivati
- **Vizija NIPP-a i njegova implementacija odnose se na različite ciljane grupe**
 - > Vizija NIPP-a: javni sektor, privatni sektor, građani
 - > Pravni okvir / aktivnosti koje su u tijeku: javni sektor, INSPIRE u središtu
 - Priroda NIPP-a i njegov odnos prema INSPIRE direktivi trebaju biti definirani i shvaćeni od privatnog sektora i građana

11 © con terra GmbH, 2011

con•terra

Utvrđeni strateški izazovi do sada

- **Razumjeti prirodu NIPP-a, utjecaj europske i nacionalne politike i heterogenost njezinih sudionika**
 - > NIPP je trenutno jako prepoznat i implementiran kao pristup Vladi Vladi (G2G)
 - > Treba li NIPP biti iznad zakona?
 - > Što treba i može biti regulirano zakonom?
 - > Kako se NIPP odnosi prema INSPIRE direktivi?
- **Praktični a ne strateški izazovi (ali ne manje važni)**
 - > Izrada NIPP operative
 - > Povećanje sadržaja
 - > Poslužite baze korisnika

12 © con terra GmbH, 2011

con•terra

Izazov: Razumijevanje prirode NIPP-a

- **Hrvatski NIPP određen je različitim pravnim, gospodarskim i društvenim pokretačima**
- **Pravni NIPP pokretači**
 - > Fokusiranje na javni sektor kao davatelja usluga prostornih podataka
 - > INSPIRE direktiva možda je najutjecajnija, iako ima uzak fokus na okoliš
 - > PSI Direktiva i nacionalni zakon o pravu na pristup informacijama
 - > Vrlo široko područje s naglaskom na informiranje javnosti općenito bez tematskih ograničenja
 - > Građani i privatni sektor direktno su označeni kao potrošači

13 © con terra GmbH, 2011

con•terra

Izazov: Razumijevanje prirode NIPP-a

- **Gospodarski NIPP pokretači**
 - > Smanjenje proračuna i potreba za uštedama zahtijevaju učinkovitu razmjenu informacija i smanjenje transakcijskih troškova za izvršenje javnih poslova međuvladinog rada i servisa e-Vlade
 - > Privatni sektor treba javne podatke za uvođenje novih usluga, za pružanje profesionalnih usluga i proizvodnju posla od njih
- **Društveni pokretači**
 - > Većina građana su članovi Internet zajednice, koji često koriste e-uslugu u većem dijelu svog života
 - > Građani očekuju ne samo otvoreni pristup javnim informacijama, nego i usluge e-Vlade koje im omogućavaju da surađuju s tijelima javne vlasti na način na koji su iskusni (apps, visoka iskoristivost)

14 © con terra GmbH, 2011

con•terra

Izazov: Razumijevanje prirode NIPP-a

- **NIPP je razvojan i raznolik po svojoj prirodi**
 - > Služi kao raznovrsna baza korisnika
 - > Služi u različitim namjenama
 - > Raste sa stvarnim potrebama
- **Uspješno je i korisno ako sadržaj i podrška sredstvima za usluge zadovolje zahtjeve korisnika te služe njihovim poslovima**
 - > Nova strategija treba ostaviti dovoljno prostora za dinamičan rast i razvoj NIPP-a
 - > Nova strategija treba naglasiti ulogu javnog sektora kao onog koji omogućava i ohrabruje privatni sektor i treće strane da sudjeluju i imaju utjecaj.

15 © con terra GmbH, 2011

con•terra

Izazov: Razumijevanje prirode NIPP-a

- **Infrastrukturne usluge trebaju biti primjenjive i stavljene na raspolaganje**
 - > Trenutačno su NIPP usluge mjestimično dostupne ali im nedostaje infrastrukturna pozadina
 - > Katalog nacionalnih metapodataka i geoportal središnje su točke pristupa
 - > Osigurati opskrbu metapodataka od strane NIPP subjekata za operativnu bazu
- **Osigurati početni sadržaj usluga**
 - > Osigurati visoku kvalitetu usluge (učinak, dostupnost) da potaknu korisnike i vežu ih za svoje usluge
 - > Google je mjerilo
- **Spojiti se na INSPIRE mrežu**
 - > Napraviti hrvatske NIPP resurse vidljivima europskoj INSPIRE zajednici registracijom na JRC katalog

16 © con terra GmbH, 2011

con•terra

Izazov: Povećanje sadržaja

- **Sadržaj je životna snaga NIPP-a**
- **INSPIRE Annex teme dobar su početak , ali sigurno neće biti dovoljne za zadovoljavanje potreba korisnika**
 - > NIPP subjekti trebaju biti ohrabreni da objavljuju takve informacije koje omogućavaju korisnicima da uspješno optimiziraju svoje poslove
 - > Donja barijera za pružanje usluga
 - > Izbjegavanje prestrogih zahtjeva glede tehničkih standarda
 - > Osigurati hosting usluge kako bi se omogućilo davatelja podataka bez tehničkih sredstava ili dovoljno znanja za objavljivanje
 - > Podizanje svijesti i trening subjekata NIPP-a
- **Interoperabilna razmjena informacija najbolja je i najčešća praksa u javnoj nabavi**

17 © con terra GmbH, 2011

con•terra

Izazov: Posluživanje korisničke baze

- **Bez aktivne baze korisnika , NIPP postaje sam sebi dostatan**
- **Sveobuhvatni cilj je podržati korisničko poslovanje**
 - > Osigurati usluge dobro definirane kvalitete usluga
 - > Profesionalna upotreba u javnom i privatnom sektoru moguća je samo ako je moguće garantirati određeni nivo usluge
 - > INSPIRE definira QoS parametre koji su vrlo zahtjevni, pa vjerojatno treba više QoS razina za ohrabrenje dobavljače da dijele svoje podatke
 - > Osigurati podatke i usluge koje su potrebne
 - > U smislu sadržaja, izvođenja, kvalitete, uvjeta korištenja itd.
 - > Klijent tehnologija koja je vrlo jednostavna i odgovara korisničkom iskustvu (Google, Bing itd.)

18 © con terra GmbH, 2011

con•terra

Zaključak & Sljedeći koraci

- **Dobar napredaka postignut je za postavljanje NIPP-a i pripremu provedbe INSPIRE direktive**
 - > Potrebna je potpuna transpozicija INSPIRE direktive
 - > Pravni okvir bi trebao biti kamen temeljac za provođenje NIPP-a
 - > Pravni okvir ne definira NIPP u cijelosti
 - > Povjerenje je potrebno za uspostavu kulture dijeljenja izvan pravnih granica
- **Ipak, baza operativnog NIPP-a još nije potpuna**
 - > Novom strategijom treba se fokusirati na rad NIPP-a
 - > Infrastruktura usluga i sadržaja
 - > Stvoriti kapacitete da bi se to provelo – za to trebaju najbolji ljudi

19 © con terra GmbH, 2011

con•terra

Hvala na pažnji

Dr. Andreas Wytzisk
con terra GmbH
a.wytzisk@conterra.de
<http://www.conterra.de>

20 © con terra GmbH, 2011

con•terra

Izazov: Razumjeti narav NIPP-a

- **NIPP obuhvaća veliku i heterogenu bazu korisnika i interesnih grupa**
 - > Javne vlasti poboljšavaju i pojednostavljaju radne procese i usluge, koje se upućuju drugim državnim tijelima, privatnom sektoru ili građanima
 - > Privatni sektor koristi javne podatke za predstavljanje novih usluga i generiranje posla od njih
 - > Građani mogu koristiti usluge e-Vlade ili usluge s dodanom vrijednosti što nudi privatni sektor
- **NIPP treba biti otvoren što je više moguće**
- **Nova strategija bi trebala naglasiti evolucijski višenamjenski karakter NIPP-a**
 - Pravni dogovori trebaju se usredotočiti na javni sektor te dati poticaj i ohrabrenje trećim stranama da sudjeluju i daju snagu